

АКТУАЛЬНІ РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ

Розкриваючи окреслену в попередній публікації проблематику, змушені вказати на реалізацію провладним середовищем «порохоботів» стратегій формування псевдореальності через конструювання простих, привабливих, несуперечливих і доступних для сприйняття образів [3, с. 85.] актуалізує новітні ризи національної безпеки особи, суспільства та держави. Усвідомлюючи критичну налаштованість певної частини українського суспільства, команда чинного Президента України, виходячи із численних повідомлень ЗМІ та соціальних спільнот у мережі «Фейсбук», одним із ключових елементів своєї стратегії робить формування масштабної (1-1,5 млн осіб та більше) «сітки» лояльний виборців на основі збору й опрацювання їхніх персональних даних та наступної адресної матеріальної підтримки за кошти державних й місцевих програм соціальної допомоги.

Можливість реалізації вказаного комплексу «чорних» виборчих технологій на очевидну шкоду національній безпеці особи, суспільства та держави загалом, серед іншого, стало можливим через те, що в Україні продовжує домінувати механізм пріоритетності владних чи інших структур, котрі володіють персональними даними, відповідними базами, щодо свавільного розпорядження цією інформацією, а правозастосовні органи України лише підтверджують такий статус-кво [2, с. 35]. Зокрема, в ході т.зв. соціологічних опитувань має місце фактичний тотальний обхід соціально вразливих категорій населення, із очевидним використанням баз даних відповідних соціальних та пенсійних служб, банківських та поштових установ виплати.

Надання самих персональних даних та письмової згоди на їх використання на анкеті т.зв. соціологічного опитування відбувається із метою їх використання у порядку та спосіб, не передбачені законодавством України. Більше того, такі дані в процесу надання тієї чи іншої матеріальної допомоги несуть небезпеку для особистих прав та свобод самої особи з боку осіб, котрі у встановленому порядку не уповноважені на роботу із цими персональними даними.

Важливим фактором є рівень обізнаності громадян та суспільних акторів щодо шляхів та можливостей застосування цих інструментів. Як свідчить українська дійсність, громадяни часто ігнорують проблеми пов'язані зі захистом власних персональних даних, у тому числі через неповне розуміння законодавчих стандартів та вимог у цій сфері [1, с. 4-5].

Доречно згадати, що згідно із законодавством більшості європейських держав персональні дані розділяються за критерієм «чутливості» на дані загального характеру (прізвище, ім'я, по батькові, дата і місце народження, громадянство, місце проживання) і «чутливі» (вразливі) персональні дані (дані про стан здоров'я (історія хвороби, діагнози, етнічна належність, ставлення до релігії, ідентифікаційні коди чи номери, відбитки пальців, записи голосу, фотографії, кредитна історія, дані про судимість тощо). Для чутливих персональних даних передбачений більш високий ступінь захисту [5, с. 101].

Персональні дані є елементом інформації про особу у широкому розумінні, оскільки крім персональних даних фізична особа має право формувати про себе будь-яку інформацію як достовірну, так і недостовірну. Тому співвідносити інформацію про фізичну особу лише з персональними даними є обмеженням права людини на самостійне формування інформації про себе, яка може складатися з будь-яких відомостей/даних. Зовнішній вигляд людини є певним видом інформації про фізичну особу, але це не буде персональними даними. Поняття «персональні дані» та «інформація про особисте життя» не ідентичні за своїм обсягом: уся інформація про особисте життя фізичної особи персоніфікує її особистість через відображення процесу її життєдіяльності у сфері особистого життя, а тому вона зазвичай становить персональні дані особи [4, с. 90].

Зокрема, володіючи інформацією про персональні дані неуповноважені у законний спосіб на здійснення цього особи – представники одного із суб'єктів виборчого права можуть здійснювати незаконне використання інформації про особисте життя, зокрема через погрози оприлюднення т.зв. особистих зобов'язань на підтримку їхнього кандидата Порошенка П. О., порушення таємниці процедури голосування, особистого голосування тощо.

Отже, реалізація вказаної стратегії масштабної кампанії збору й опрацювання персональних даних виборців під час президентських виборів в Україні 2019 року, на нашу думку, становить серйозний ризик для засад національної безпеки особи, суспільства та держави, що потребує ширшого викладу відповідних політико-правових та соціально-психологічних аспектів у наступних публікаціях.

Література:

1. Бем М. В., *Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний поїбник* / М. В. Бем, І.М. Городиський, Г. Саттон, О. М. Родіоненко . – К.: К.І.С., 2015. – 220 с.

2. Гуйван О. *Охорона персональних даних як потреба демократичного суспільства* / О. Гуйван, П. Гуйван // *Підприємництво, господарство і право*. – 2018. – № 4. – С. 34-40.

3. Гулай В. В. *Деструктивний соціально-психологічний вплив реалізації стратегій відвернення уваги від проблем політичної корупції для національної*

безпеки України на сучасному етапі / В. В. Гулай // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів, 26-27 квітня 2018 р. / [Упорядник М.Й. Варій]. – Львів : «СПОЛОМ», 2018. – С. 82-85.

4. Кардаш А. В. Інформація про особу та персональні дані: окремі аспекти співвідношення / А. В. Кардаш // Форум права. – 2017. – № 4. – С. 87–92.

5. Обуховська Т. І. Захист персональних даних в умовах розвитку інформаційного суспільства: передумови, принципи та міжнародне законодавство / Т. І. Обуховська // Вісник НАДУ. – 2014. – № 1. – С. 95–103.

Тези надіслані 24 лютого 2019 р.

Джаббарова Лілія Володимирівна

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

В сучасному світі, в суспільстві, що швидко змінюється, стає актуальним питання психологічного благополуччя (далі ПБ) особистості. Складність життєвих ситуацій, перенавантаження, невизначеність та нестабільність призводить до порушення внутрішньої гармонії та рівноваги особистості. Тому виникає потреба вирішення проблеми ПБ людини. В контексті загальної психології конструкт ПБ, інтегруючи в собі різні знання, вимагає його чіткого структурування. Здійснюючи аналіз психологічних джерел, розуміючи важливість створення єдиної системи поглядів на визначення досліджуваного феномену, ми впорядкували класифікацію наукових підходів щодо характеристики ПБ особистості за предметом визначення (табл.1).

Таблиця 1

Наукові підходи щодо характеристики психологічного благополуччя особистості

Характеристика психологічного благополуччя особистості	Назва підходу	Автори
Психологічне благополуччя особистості – це щастя як форма переживання повноти буття, пов'язаного зі самоздійсненням	Аксіологічний підхід	Н. Бредберн , Е. Діннер , К. Ріфф, О. Кронік .
Психологічне благополуччя особистості – утворення, що характеризується позитивним функціонуванням особистості через наявність спрямованостей, цілей, потреб, аспектів самореалізації	Функціональний підхід	А. Маслоу, Г. Оллпорт, К. Роджерс, Е. Десі, Р. Раян, Я. Павлоцька, Р. Шаміонов.